

## بررسی توانایی ایجاد فلنجی حاصل از کنه اورنیتودورووس لاهورنسیس در رت Metastigmata-Argasidae

الهام توسلی<sup>\*</sup>، فیروز قادری پاکدل<sup>۲</sup>، صمد زارع<sup>۳</sup>، موسی توسلی<sup>۴</sup>

تاریخ دریافت ۸۹/۱۲/۶، تاریخ پذیرش ۹۰/۱/۲۴

### چکیده

**پیش زمینه و هدف:** ۶۹ گونه مختلف از کنه های متعلق به راسته Metastigmata را مسئول ایجاد فلنجی می دانند. عامل فلنجی نورو توکسین موجود در براز کنه ها است. فلنجی در عرض ۴-۵ روز بعد از چسبیدن کنه ایجاد می شود که در اثر مهار انتقال عصبی در محل اتصال عصبی - عضلانی و به دلیل کاهش آزاد شدن استیل کولین و یا اختلال در تولید آن ایجاد می شود. کلا فلنجی نرم، صعود کننده و حد اندازه های حرکتی و بدون تب است. مرگ به دلیل فلنج تنفسی ایجاد می شود. بهبودی به مرحله فلنجی بستگی دارد حالت خفیف بهبودی سریع، با برداشت کنه ایجاد می شود.

**مواد و روش کار:** این تحقیق به بررسی توانایی ایجاد فلنجی حاصل از کنه نرم اورنیتودورووس لاهورنسیس می پردازد. پس از جمع آوری کنه های اورنیتودورووس لاهورنسیس از مکان های آلوده و نگهداری در شرایط آزمایشگاهی، شش رت نر (در هر گروه) با کنه های ماده بالغ و نوزاد آلوده نمودیم و پس از دو هفته معاینات بالینی، فیزیکی و آزمایشات الکترومویوگرافی در رت های تحت مطالعه (گروه آلوده به کنه و گروه شاهد) انجام گرفت.

**آفته ها:** در این بررسی آثار فلنجی در معاینات بالینی و فیزیکی در رت های تحت مطالعه در گروه های (آلوده با کنه های بالغ و نوزاد) مشاهده نگردید همچنین آزمایشات الکترومویوگرافی انجام شده بر روی رت ها از نظر ثبت آثار فلنجی بیانگر طبیعی بودن عملکرد عضله و ارتباط آن با عصب مربوطه می باشد.

**بحث و نتیجه گیری:** نتایج نشان می دهد که کنه اورنیتودورووس لاهورنسیس توانایی ایجاد فلنجی در رت را ندارد.

**کلید واژگان:** اورنیتودورووس لاهورنسیس، الکترومویوگرافی، رت و فلنجی حاصل از کنه

مجله پژوهشی ارومیه، دوره بیست و دوم، شماره دوم، ص ۱۱۱-۱۰۵، خرداد و تیر ۱۳۹۰

آدرس مکاتبه: میدان سپاه دانشکده دامپزشکی واحد علوم تحقیقات تهران تلفن: ۰۷۱۱۶۳۰۶۷۷۰

Email: tavassolie@yahoo.co.uk

### مقدمه

احتمالاً تاثیر این نوع سوموم از طریق پیوندگاه عصب عضله صورت می گیرد (۳). سته به نوع کنه توکسین موجب کاهش پتانسیل عمل نرون های حرکتی و کاهش عمل استیل کولین شده (۴،۵) و ارتباط عصبی - عضلانی را مهار می کند. ۶۹ مختلف از کنه ها که متعلق به ۱۰ جنس هستند موجب ایجاد فلنجی می شوند و هر کدام توکسین منحصر به خود را تولید می کنند (۶،۷).

فلنجی حاصل از کنه یک سندرم نورو توکسینیک نسبتاً ناشناخته ای است که بیشتر به شکل عدم تعادل و یا به صورت فلنجی پیش رونده واضحی خود را نشان می دهد (۱،۲).

تزریق یک نورو توکسین موجود در براز کنه ها موجب یک بیماری به نام فلنجی حاصل از کنه می شود. آزمایشات کلینیکی بر روی بیماران مبتلا به فلنجی حاصل از کنه ها نشان داده است که سرعت هدایت عصبی در این بیماران تغییر شاخصی داشته و

<sup>۱</sup> دانشجوی دکتری فیزیولوژی دامپزشکی عضو باشگاه پژوهشگران جوان دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران، شهریار (نویسنده مسئول)

<sup>۲</sup> استادیار فیزیولوژی، دانشگاه علوم، پژوهشکی ارومیه

<sup>۳</sup> دانشیار زیست شناسی، دانشکده علوم، دانشگاه ارومیه

<sup>۴</sup> دانشیار پاتوفیزیولوژی، دانشکده دامپزشکی، دانشگاه ارومیه

فلجي وابسته به نوع میزبان و کنه می باشد. بررسی عوامل سلوی مولکولی فلجي می تواند راه گشای برسی امکان دخالت مکانیسم های عصی مرکزی و محیطی در ایجاد فلجي حاصل از کنه باشد. بررسی حاضر به منظور مشخص نمودن نقش احتمالی اورنیتودورووس لاھورنسیس در ایجاد فلجي در رت انجام گرفته است.

## مواد و روش کار

برای جمع آوری کنه های اورنیتودورووس لاھورنسیس در پاییز سال ۱۳۸۵ با مراجعته به روستاهای اطراف شهرستان های استان آذربایجان غربی پس از اخذ اطلاعات از روستائیان در ارتباط با وجود کنه های اورنیتودورووس که به زیان محلی به مله و پند معروف می باشند. روی سطح بدن حیوانات و قسمت های مختلف جایگاه نظیر دیوار و سقف آن بازرسی می شد و در صورت آلودگی آن ها را به داخل ظروف نمونه گیری پلاستیکی منتقل نموده و به آزمایشگاه انتقال می دادیم.

در آزمایشگاه به منظور تشخیص گونه، کنه ها را در زیر لوب قرار داده و پس از اطمینان از متعلق بودن کنه ها به گونه اورنیتودورووس لاھورنسیس، کنه ها جدا گانه در لوله های آزمایش بزرگ قرار داده شدند. در داخل این لوله ها قبل از نوارهای کاغذی قرار داده می شد تا از به هم چسبیدگی کنه ها جلوگیری گردد. در لوله ها جهت جلوگیری از خروج کنه ها تا زمان آزمایش با پارچه منتقال بسته باقی مانده تا زمان انتقال بر روی حیوانات تحت آزمایش در انکوباتور با دمای ۲۸ درجه سانتی گراد و رطوبت نسبی ۸۰ درصد نگهداری می شدند.

کنه ها در این شرایط تخم گذاری نموده و پس از تخمگذاری اقدام به جدا سازی تخم ها و انتقال آن ها به لوله های جدید گردید و نوزادهای حاصل به همراه کنه های بالغ در انجام آزمایشات استفاده نمودیم.

### -آلوده نمودن رت ها با کنه

در این مرحله از آزمایش حیوانات در دو گروه رت بالغ (شاهد و تیمار) تقسیم شدند. رت ها قبل از آزمایش حداقل یک هفته در شرایط مطلوب آزمایشگاهی نگهداری شدند. در هر گروه شش رت نر بالغ با وزن تقریبی ۲۵۰ گرم در نظر گرفته شد. با انتخاب دو گروه رت بالغ شاهد و تیمار تعداد حداقل ۴ کنه بالغ ماده اورنیتودورووس لاھورنسیس را بر روی پشت رت ها قرار داده شد. برای این منظور با ماشین ریش تراشی پشت حیوانات را تراشیده و یک حلقه پلاستیکی به ارتفاع ۱-۱/۵ سانتی متر و قطر ۲-۲/۵ سانتی متر که رویش یک درب که توسط گاز پوشانده شده بود در پشت سر رت با چسب چسبانده شد. در این حلقه پلاستیکی به

این کنه ها قادر به آزاد ساختن توکسینی در بدن میزبان هستند و حالتی را پیش می آورند که همراه با فلجي پیش رونده و صعودی بدون تب می باشد و از پاهای خلفی شروع و به پاهای قدامی می رسد. فلجي حاصل از کنه در نتیجه تغذیه که ایجاد می شود و علایم اولیه تقریباً پنج روز بعد از چسبیدن کنه شروع می شود. در انسان فلجي اندام های پایینی در عرض چند ساعت به سراسر بدن گسترش پیدا می کند (۹،۸).

چندین جنبه مهم اپیدمیولوژیکی در فلجي حاصل از کنه وجود دارد. این فاکتورها به طور مستقیم و غیرمستقیم در ایجاد و گسترش فلجي ناشی از کنه مؤثر می باشند. در دسترس بودن میزبان حساس، بیماری زا بودن گونه که از جمله این موارد می باشد.

یک دوره انکوباسیون به مدت چهار روز و یا بیشتر، جهت ایجاد فلجي لازم است. اگر کنه در طی دو یا سه روز اول تغذیه برداشته شود فلجي ظهور پیدا نمی کند. تولید توکسین بستگی به رشد عدد بزاقی کنه ها دارد که اندازه کامل خود را در طی ۶ تا ۱۰ روز پیدا می کنند. توکسین بوسیله بزاق وارد بدن میزبان می شود (۱۰). پاتوژن بیماری احتمالاً مهار انتقال عصبی در محل اتصال عصبی - عضلانی به خاطر کاهش آزاد شدن استیل کولین و یا اختلال در تولید استیل کولین است (۱۱،۱۲). فلجي حاصل از کنه یک پولی نوروپاتی حرکتی است که راه های حسی در آن دخالت بسیار کمی دارند. نقص عملکردی طی فلجي همچنین بر روی اعصاب حرکتی که عضلات تنفسی را عصب دهی می نمایند، تأثیر می کند (۱۳). توکسین دارای نیمه عمر کمی است و بعد از برداشت کنه در مراحل اولیه علایم رفع می شود. تمایل این نورو توکسین به بافت عصبی محیطی است (۱۴).

کنه های اورنیتودورووس لاھورنسیس معمولاً در شکاف دیوار، اصطبل و خانه های مجاور و محل های مشابه زندگی کرده، شبها به میزبان که در حال خواب یا استراحت هستند حمله می کنند. آن ها فقط چند دقیقه و حداقل چند ساعت بر روی میزبان باقی می مانند و پس از تغذیه آن را رها کرده به پناهگاه خود در محیط اطراف یا اصطبل دام ها پناه می برند. آن ها معمولاً در جاهای نسبتاً «تاریک، غالباً شکاف دیوار یا چوب تخم گذاری می کنند».

اگرچه مقالات و مطالبی در زمینه ایجاد فلجي توسط کنه های مختلف منتشر شده است (۱۱،۱۲،۱۳) ولی بررسی های دقیقی در جهت شناخت فیزیولوژیک رفتار فلجي حاصل و نیز احتمال وجود سایر عوامل غیر از توکسین انجام نشده است. اغلب مطالعات بر نشان گان کلینیکی فلجي مت مرکز بوده و مکانیسم های سلوی مولکولی که موجب فلجي می گردد کمتر مورد مطالعه قرار گرفته است. با توجه به این که احتمالاً در حیوانات و جانوران مختلف

در این حالت الکترودهای تحریکی در نزدیکی انتهای دور (Distal End) عضله قرار داده شده و الکترودهای در بطن عضله مستقر می‌گردیدند. در مرحله بعدی لازم بود توانایی عصب در ایجاد انقباض عضله بررسی شود. برای ثبت EMG از طریق تحریک عصب و تایید عدم قطع ارتباط عصب و عضله، الکترود ثبت در بطن عضله و الکترود تحریکی در روی عصب سیاتیک قرار می‌گرفت. برخورد الکترود سوزنی تحریکی با تنہ عصبی موجب یک انقباض ضعیف در عضله می‌گردد که نشان دهنده امکان تحریک عصب می‌باشد (شکل شماره ۳). وجود تفاوت معنی‌دار در میزان الکتروموگرام عضله در دو حالت می‌تواند بیانگر اختلال عصب و عضله بوده و عدم تفاوت نشان دهنده برقراری مناسب ارتباط عضله و عصب خواهد بود.



شکل شماره (۳): نحوه قرار دادن الکترودهای سوزنی در بطن عضله گاسترونیموس

راحتی با چرخاندن آن باز و بسته می‌شد (شکل شماره ۱) و هر روز کنه‌های قبلی با کنه‌های جدید تعویض می‌شد (۱۵) این کار به مدت ۱۵ روز انجام شد. آلوده نمودن رت‌ها با کنه‌های نوزاد نیز در دو گروه رت انجام پذیرفت و برای آلوده نمودن رت‌ها بیش از ۵۰ نوزاد اورنیتودوروس لاہورنسیس بر روی آن‌ها قرار داده شد (شکل شماره ۲). رت‌های تحت مطالعه روزانه از نظر ظهور آثار فلجي معاينه می‌شدند.



شکل شماره (۱): نحوه اتصال کنه‌ها بر روی شانه رت

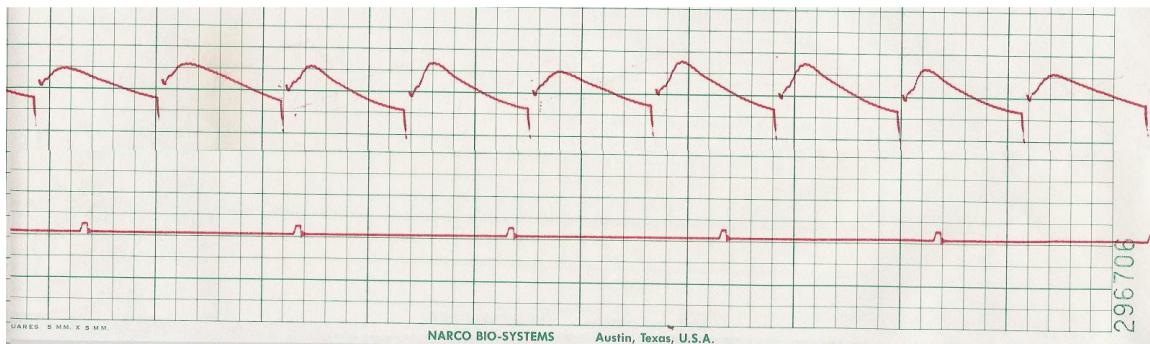


شکل شماره (۲): نوزاد کنه اورنیتودوروس لاہورنسیس در حال خون‌خواری

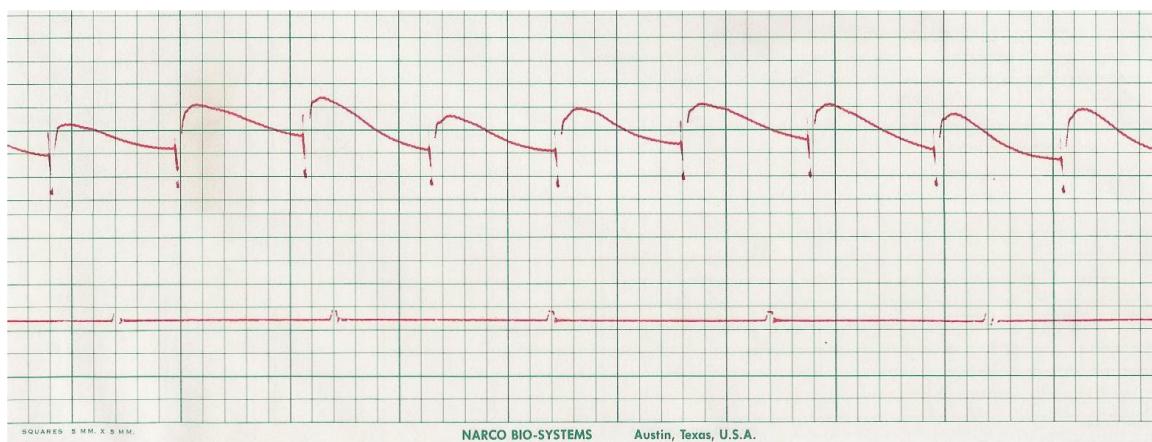
در این بررسی آثار فلجي در معاينات باليني و فيزيكى در رت‌های تحت مطالعه در دو گروه (آلوده با کنه‌های بالغ و نوزاد)، مشاهده نگردد، همچنان آزمایشات الکتروموگرافی انجام شده بر روی رت‌ها از نظر ثبت آثار فلجي نیز بیانگر طبیعی بودن عملکرد عضله و ارتباط آن با عصب مربوطه می‌باشد. در منحنی‌های اخذ شده (شکل شماره ۴) از رت‌های شاهد و منحنی اخذ شده از رت‌های آلوده با کنه (شکل شماره ۵) تفاوتی در میزان معدل سطح زیر منحنی وجود نداشت. در بررسی بعمل آمده (در رت‌های آلوده به کنه) هیچ‌گونه تغييری که نشانگر بروز فلنج عصبي یا عضله ايي در رت‌های تحت آزمایش باشد مشاهده نگردد. در منحنی‌های بدست آمده تغييری که مبنی بر آسيب جدي اعصاب سیاتیک از نظر عملکردي (الکتروفيزيولوژيک) باشد مشاهده نگردد.

نحوه انجام ثبت با استفاده از دستگاه فيزيوگراف:

جهت بررسی تاثير آلودگي با کنه در ايجاد فلجي به صورت الکتروفيزيولوژي، ۱۵ روز پس از آلوده نمودن حيوانات، با تزريق ۲-۴ سی سی کتامین ۵درصد (بسته به وزن حيوانات) بی‌هوش می‌گرددند. پس از حصول اطمینان از بی‌هوش شدن حيوان، محل آناتوميك عصب سیاتیک شناسايی شده و الکترودهای تحریکی در محل عبور عصب مستقر گرددند. دو نوع ثبت از عضله گاسترونیموس (ميوجرام) صورت می‌گرفت. ابتدا عضله به تنهاي تحریک و امواج (Electromyogram) EMG آن ثبت می‌گرددند.



شکل شماره (۴): ثبت امواج EMG از عضله گاسترونیموس در پاسخ به تحريك عصب حرکتی آن در رت سالم (مقیاس ۱ ثانیه می باشد)



شکل شماره (۵): ثبت امواج EMG از عضله گاسترونیموس در پاسخ به تحريك عصب حرکتی آن در رت آلوده (مقیاس ۱ ثانیه می باشد)

دقیقه کاملاً خونخواری می کنند، نحوه خونخواری لاروها مشابه کنه های سخت است بنابراین فلجری فقط طی مراحل سریع خونخواری آنها ایجاد خواهد شد (۱۹). در ایجاد فلجری در دسترس بودن یک میزان حساس با اهمیت می باشد، زیرا همه حیوانات به طور یکسان نسبت به فلجری حاصل از کنه حساس نیستند. بعضی از حیوانات به خصوص گونه هایی از حیات وحش کاملاً مقاوم هستند و انسان، گوسفند، سگ، گاو و ماکیان حساس می باشند (۲۰). مشاهدات در این بررسی مؤید آن است که کنه های اورنیتودوروس بالغ و نوزاد در رت فلجری ایجاد نمی کنند.

ممکن است تمام کنه ها در یک مرحله بتوانند صید خود را فلجر کنند اما نه در تمام کنه ها ولی در بیشتر آنها با تغییر سیکل زندگی انگلی کنه، توانایی فلجری کنه از دست می رود (۳) از طرفی گونه های کنه که بر روی حیوان قرار دارند باید از نوع بیماری را باشنند. همه گونه های کنه قادر به ایجاد بیماری نیستند. بعضی سوش های کنه نسبت به سوش های دیگر فلجری حادتری ایجاد

## بحث

در مقایسه با سرعت بوجود آمدن علایم کشنده متعاقب گزش عنکبوت ها و مارها در گزش کنه ها شاید بروز علایم آهسته تر باشد اما به همان اندازه کشنده است (۱۶). بیشتر گونه های کنه میزان خود را فلجر نمی کنند در کل دنیا فقط ۶۹ گونه فلجری دهنده شناخته شده است. جنس ایکسودس با ۲۱۷ گونه بیشترین تعداد گونه ها را شامل می شود، با وجود این فقط هفت گونه از این ها مسئول فلجری هستند و بنابراین تمام کنه های یک جنس نمی توانند فلجری بدهند (۱۷). در لیست کنه های مسئول ایجاد فلجری (۷,۶) فقط کنه های رپی سفالوس سانگی نشوس، آرگاس پرسیکوس و اورنیتودوروس لاهورنسیس در ایران به فراوانی یافت می شوند.

فلجری که توسط کنه های سخت ایجاد می شود تقریباً «همیشه توسط کنه های ماده ایجاد می شود در حالی که در جنس اورنیتودوروس و کلا» خانواده آرگازیده، بیشتر نوزاده های تقدیه کرده فلجری ایجاد می کنند (۱۸). کنه های نرم بالغ بعد از ۳۰-۹۰

مکانیسم اصلی ایجاد فلچی حاصل از کنه اثر توکسین روی نورون‌های واپران و کاهش آزادسازی استیل کولین و تغییر حساسیت گیرنده‌ها در محل تماس عصبی عضلانی و یا اختلال در تولید استیل کولین است (۱۱). ولی به نظر می‌رسد اختلافات جنسی و گونه‌ای می‌توانند بروز علایم فلچی را تحت تاثیر قرار دهند. در جانوران علی‌رغم وجود تشابهات اساسی در واحدهای ساختاری گیرنده‌های استیل کولین، تفاوت‌های گونه‌ایی در آن‌ها وجود داشته و می‌تواند پاسخ آن‌ها را تحت تاثیر قرار دهد. شریفی و همکاران ۲۰۰۳ در یک گزارش در یک گله گوسفند علایم فلچی آرام پیشرونده، افتادن پاهای عقبی، زمین گیری و ناتوانی در بلند کردن سر از روی زمین و سانجام زمین گیری یک طرفه را نشان دادند، این گزارش تنها گزارش چاپ شده در ایران است که احتمالاً کنه اورنیتودوروس لاهورنسیس را عامل فلچی می‌داند. (۲۵). تفاوت ایجاد فلچی در گونه‌های یک کنه در مناطق مختلف جغرافیایی وجود دارد، به عنوان نمونه بعضی سوش‌های کنه ایجاد کننده فلچی نسبت به سوش‌های دیگر حادتر هستند. بهطور مثال سوش بریتیش کلمبیایی درمانستور آندرسونی نسبت به سوش امریکایی آن حادتر است (۱۸). این توانایی در کنه‌های جدا شده از مناطق مختلف و یا جداسازی شده در فصوص مختلف سال هم متفاوت است (۲۱). همچنین توانایی ایجاد فلچی در کنه‌های بدست آمده از طبیعت که بالاصله بر روی حیوانات قرار داده شده‌اند و کنه‌هایی که در شرایط آزمایشگاهی پرورش داده شده‌اند نیز وجود دارد، بدین شکل که در آلوگی با کنه‌های وحشی فلچی ایجاد شده در حالی که گونه‌های مشابه نگهداری شده در شرایط آزمایشگاهی توان ایجاد فلچی را نداشته‌اند (۲۶).

گزارش شریفی و همکاران (۲۰۰۳) و محمدقلی اف (۱۹۹۳) مبنی بر ایجاد فلچی به وسیله کنه اورنیتودوروس لاهورنسیس در گوسفند بر اساس مشاهدات درمانگاهی بوده است (۲۷،۲۸) و در هر دو مورد کنه از حیوانات جدا سازی شده است. در این دو گزارش هیچ گونه آزمایشی جهت تفکیک سایر عوامل ایجاد علایم مشابه صورت نگرفته است، در هر صورت اگر فلچی به وسیله کنه اورنیتودوروس لاهورنسیس در این دو گزارش صورت گرفته باشد دلیل امر را می‌توان به اختلافات سویه‌ای کنه، سویه وحشی کنه و منطقه جغرافیایی گزارشات فوق ارتباط داد. با توجه به این که کنه اورنیتودوروس لاهورنسیس در لیست کنه‌های عامل ایجاد فلچی می‌باشد (۷،۸) و نظر به فراوانی این کنه در مناطق مختلف در ایران توانایی ایجاد فلچی حداقل در رت منتفی به نظر می‌رسد.

می‌نمایند. به عنوان مثال سوش بریتیش کلمبیایی درمانستور آندرسونی نسبت به سوش امریکایی آن بیماری حادتری ایجاد می‌کند (۱۸).

در حالی که کنه درمانستور واریابیلیس در آمریکا عامل فلچی می‌باشد این کنه در کانادا عوارضی فلچی ایجاد نمی‌کند (۲۱). بدین دلیل علاوه بر حساس نبودن رت‌ها نسبت به ترشحات بزاقی اورنیتودوروس لاهورنسیس که فلچی در این حیوان را به همراه ندارد، ممکن است کنه‌های اورنیتودوروس لاهورنسیس در منطقه نیز از توانایی حادی جهت ایجاد فلچی برخوردار نباشند که برای تأیید یا رد این ادعا بررسی مشابهی بر روی این کنه در سایر نقاط کشور توصیه می‌شود.

یک دوره انکوباسیون به مدت چهار روز و یا بیشتر توسط کنه ایکسودس هولوسیکلوس، جهت ایجاد فلچی حیوان لازم است. کنه حین تغذیه از میزان خود سم تولید می‌کند که با ادامه خون‌خواری میزان تولید سم در کنه افزایش می‌یابد و چندین روز طول می‌کشد که کنه سم لازم برای ایجاد ناتوانی در میزان را تولید کند (۲۲). اگر کنه در طی دو یا سه روز اول تغذیه برداشته شود فلچی ظهور پیدا نمی‌کند. تولید توکسین بستگی به رشد غدد بزاقی کنه‌ها دارد که اندازه کامل خود را در طی ۴ تا ۶ روز پیدا می‌کنند (۱۸). در بررسی حاضر کنه‌ها به مدت ۱۵ روز بر روی حیوان ثابت شدند که زمانی به مراتب بیشتر از مدت مورد نیاز جهت فلچی در حیوانات می‌باشد.

در حالی که یک کنه ماده سخت جهت فلچی کامل و کشنن یک انسان بالغ کفایت می‌کند، بین ۴ تا ۱۰ عدد کنه بالغ ماده لازم است تا در گوساله‌ای ۲۵ الی ۵۰ کیلوگرمی در عرض الی ۱۳ روز بعد از آلوگی فلچی ایجاد کند. شدت فلچی با تعداد کنه‌های سخت ارتباطی ندارد و حیوانات حساس با چند عدد کنه هم به طور جدی و خطربناک درگیر می‌شوند (۱۲). در بررسی حاضر در هر مرحله زمانی آلوگی با حداقل ۴ کنه بالغ در آزمایش اول و ۵۰ حداقل نوزاد کنه اورنیتودوروس لاهورنسیس در آزمایش دوم انجام پذیرفت و با توجه به تداوم آلوگی حیوانات که با جایگزین نمودن کنه‌های خون‌خواری نکرده با کنه‌های خون‌خواری کرده صورت پذیرفت، علایم فلچی دیده نشد.

در حیات وحش، فلچی حاصل از ایکسودس هولوسیکلوس مشکل مهمی برای میزان‌های بومی ایجاد نمی‌کند. کانگرو و کوالای بالغ اکثراً در برابر این کنه ایمن هستند با وجود این به نظر می‌رسد این ایمنی اکتسابی کوتاه مدت است (۲۳)، هر چند

## References:

1. Gothe R. In: Harris, K.F.Ed. Tick paralysis: Reasons for Appearing During Ixodid and Argasid Feeding. Curr. Top. Vec. Res, vol.2, New York: Praeger ;1984, p.199-223.
2. Poirier MP, Causey AL. Tick paralysis syndrome in a 5-year-old girl. South Med J 2000; 93(4):433-5.
3. Grattan-Smith PJ, Morris JG, Johnston HM, Yiannikas C, Malik R, Russell R, et al. Clinical and neurophysiological features of tick Paralysis. Brain 1997; 120:1975-87.
4. Gothe R, Kunze K, Hoogstraal H. The mechanisms of patho-genicity in the tick paralysis. J .Med. Entomol. 1979; 16(5) :357-69.
5. Felz MW, Smith CD, Swift TR. A six-year-old girl with tick paralysis. N Engl J Med 2000; 342(2) :90-4.
6. Wall R, Shearer D. Veterinary Entomology, 1<sup>st</sup> Ed, Chapman and Hall International Thompson Publisher Co.London. 1997; P .96-149, 108-13.
7. Kettle DS. Medical and veterinary entomology, 2<sup>nd</sup> Ed. CAB International 1995; P.440-81.
8. Dworkin MS, Shoemaker PC, Anderson DE. Tick paralysis: 33 human cases in Washington State, 1946-1996. Clin Infect Dis 1999; 29(6):1435-9.
9. Schmitt N, Bowmer EJ, Gregson JD. Tick paralysis in British Columbia. CMAJ 1969; 100(9): 417-21.
10. Sauer JR, Hair JA. Morphology, Physiology and Behavioral Biology of ticks. Ellis Horwood Ltd, Publisher 1986; P.75-99.
11. Ettinger SJ, Feldman EC. Text book of veterinary internal medicine. 4<sup>th</sup> Ed, W.B. Saunders Company, Philadelphia, Vol 1. 1995; P .721.
12. Radostits OM, Blood DC, Gay CC. Veterinary Medicine, 8<sup>th</sup> Ed, Bailliere-Tindall, London 1994; P .1610.
13. Fraser CM. The Merk Veterinary Manual, 6<sup>th</sup> Ed. Rahway, N.J., Merck &Co., Inc 1986; P. 609-10.
14. Soulsby EJL. Helminths, Arthropods and protozoa of domesticated animals. 7<sup>th</sup> Ed, Bailliere Tindall, London 1986; P .171-72.
15. Campbell F, Atwell R, Fenning A, Hoey A, Brown L. Cardiovascular effects of the toxin(s) of the Australian paralysis tick, *Ixodes holocyclus*, in the rat. Toxicon 2004; 43(7): 743-50.
16. Sutherland SK. Ticks. In: Sutherland SK. Australian animal toxins. The creatures, their toxins and care of the poisoned patient. Melbourne: Oxford University Press 1983; P .299-15.
17. Cooper BJ. Studies on the pathogenesis of tick paralysis. PhD. Thesis. Sydney. University of Sydney 1976.
18. Strickland RR. Tick paralysis and related disorders. Lecture note ,University of Wales 1980.
19. Gothe R, Neitz AWH. Tick paralysis: Pathogenesis and etiology. Adv Dis Vect Res 1991; 8:177-04.
20. Spickett AM. Paralysis of laboratory rabbits by nymphae of *Ixodes rubicundus* and some effects on the life cycle following feeding under different temperature conditions. Onderstepoort. J. Vet. Res. 1989; 56(1): 59-62.
21. Gregson JD. Tick paralysis. An appraisal of natural and experimental data, Monograph. Canada. Departement. Of. Agriculture 1973; 9: 4-109.
22. Ross IC. Tick paralysis in the dog. Period elapsing between attachment of tick and the onset of symptoms. Aus Vet J 1934; 10: 182-3.
23. Ross IC. An experimental study of tick paralysis in Australia. Parasitol 1926; 18: 410-29.
24. Maritz C, Louw AI, Gothe R, Neitz AW. Neuropathogenic properties of Argas (Persicargas) walkerae larval homogenates. Comp Bio Phys Part A 2001; 128(2): 233-39.

- 
25. Sharifi K, Mohammadi GR, Tafti AK. Outbreak of tick paralysis in a nomadic sheep flock in Iran. Vet Rec 2003; 153(20):631-32.
  26. Kemp DH, Bird PE. Paralysis of calves by the tick, *Ixodes Holocyclus*. Aus Vet J 1977; 53(1): 39-43.
  27. Mamedkulov K. Tick paralysis in sheep in Turkmenistan farms .Vet Moskva. 1993; 1: 40-41.